

Kulttuuri-, mielipide- ja tiedelehtien liitto Kultti ry:n jäsenkyselyyn osallistui 75 lehteä kesällä 2005

Lehtialan etujärjestöihin kuuluminen ja oikeudellinen muoto

Kysymykseen kuuluuko lehtenne johonkin seuraavista liitoista vastasi 71 lehteä. Kysymyksessä esitettyihin liittoihin, joita olivat Aikauslehtien liitto, Tiedekustantajien liitto, Sanomalehtien liitto ja Tekniset kustantajat, ei kuulu kovinkaan moni: kahdeksan lehteä Aikauslehtien liittoon ja neljä Tiedekustantajien liittoon. Suurempilevikkisillä liittoon kuuluminen on yleisempää kuin pienilevikkisillä.

Kysymykseen oikeudellisesta muodosta vastasi niin ikään 71 lehteä. Lehden julkaisijoista oikeudelliselta muodoltaan suurin osa, neljä viidestä, on rekisteröityjä yhdistyksiä. Muut ovat osakeyhtiöitä tai julkisoikeudellisia yhteisöjä. Rekisteröidyistä yhdistyksistä kuusi kuuluu Aikauslehtien liittoon ja kolme Tiedekustantajien liittoon.

Palkatut työntekijät, freelancerit ja vapaaehtoiset

Käytännössä lähes kaikki Kulttuuri- mielipide- ja tiedelehtien liitto Kultti ry:n jäsenlehdet ovat olemassa vapaaehtoisten, osa-aikaisten ja free lancereiden työn ansiosta. Kaikkiaan puhuttaneen vähintään tuhannesta lehden tekoon jollakin tavoin osallistuvasta ihmisestä. Vain harvoin lehdet voivat käyttää säännöllisesti palkattuja työntekijöitä. Ainoastaan 12 lehteä ilmoitti palkanneensa täysipäiväisiä työntekijöitä, joita näillä on yhteensä 18. Mainituista 12 lehdestä yhdeksällä on enintään yksi täysipäiväinen työntekijä ja kahdella lehdellä on kaksi. Yksi lehti on palkannut viisi täysipäiväistä työntekijää. Täysipäiväisten, kuten muidenkaan palkattujen henkilöiden palkan suuruudesta ja työsuhteen jatkuvuudesta ei ole tietoa.

Osa-aikaisia työntekijöitä on 48 lehdellä, mutta näistäkin yli kolmanneksella on enintään yksi osapäiväinen työntekijä. Osa-aikaistenkaan työsuhteen pätkittäisyydestä ei ole tietoa. 75 prosentilla lehdistä on enintään kolme osa-aikatyöntekijää.

Taulukko 1. Osa-aikaiset työntekijät lehdissä.

	Osa-aikaisia	Lehtiä	%
	1	18	37,5
	2	8	16,7
	3	10	20,8
	4–10	10	20,8
	11–15	2	4,2
Yhteensä	136	48	100,0
n = 48			

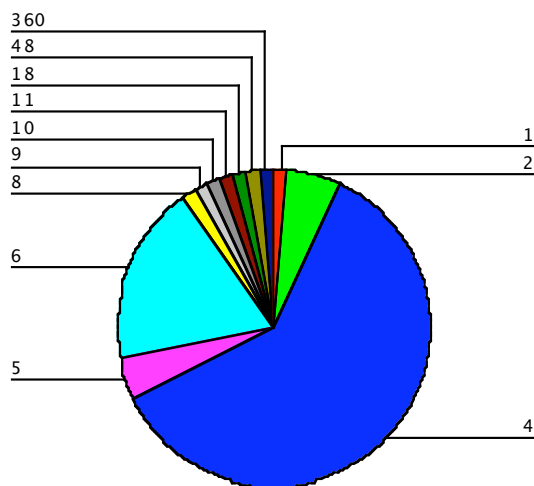
Freelancereitä käytetään lehtien tekemisessä erittäin runsaasti. Kysymykseen vastanneiden lehtien vastauksissa mainittiin yhteensä yli 600 freelanceriä, joten Kultin jäsenlehdet työllistävät yhteensä arviolta yli tuhatta freelanceriä vuoden mittaan. Osa freelancereista toimii palkatta.

Taulukko 2. Freelancerit lehdissä

	Freelancereitä	Lehtiä	%
	19	27	60,0
	1030	15	33,3
	31120	3	6,7
Yhteensä n = 45	621	45	100,00

Ilmestymiskerrat, painosmäärät ja levikki

Lehdet ilmestyvät valtaosin joko neljä (60,0 %) tai kuusi (18,3 %) kertaa vuodeessa. Vastaus (n = 71) lienee yleistettävissä kaikkia Kultin jäsenlehtiä koskevaksi. Vain viisi vastanneista lehdistä ilmestyy vähemmän kuin kaksi kertaa vuodessa. Yli kuusi kertaa vuodessa ilmestyy seitsemän vastanneista.

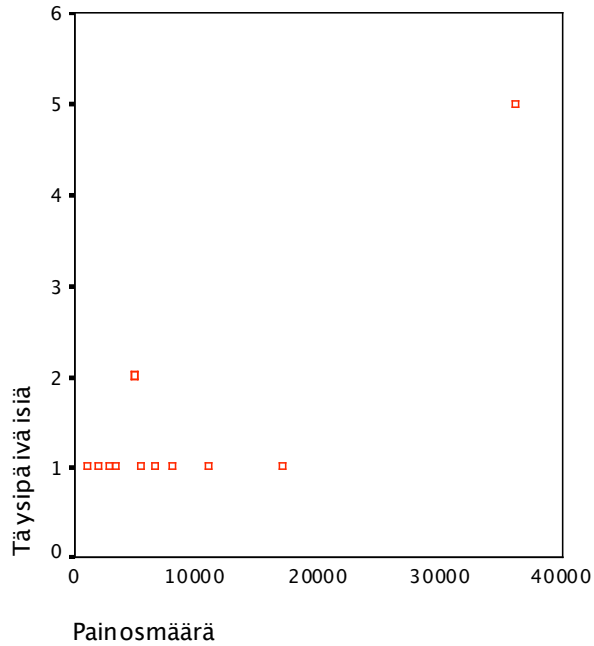

Kuvio 1. Lehtien ilmestymiskerrat vuodessa (n = 71).

Puolia kysymykseen vastanneista lehdistä (n = 70) painetaan alle 1 500 kpl. Yhdeksän lehteä kymmenestä on painosmäärältään 8 000 kpl tai vähemmän. Eräiden yksittäisten lehtien painosmäärä on useita kymmeniä tuhansia. Noin neljänneksellä levikki on 1 500–3 000 kpl. Hieman yli viidenneksellä se on yli 3 100 kpl.

Taulukko 3. Lehtien painosmäärät numeroa kohti.

Painosmäärä	Lehtiä	%
–1 500	35	46,7
1 500–3 100	18	24,0
3 100–	17	22,7
Yhteensä n = 70	70	100,0

Kuvio 2. Lehtien täysipäiväisten työntekijöiden lukumäärä verrattuna lehden painosmäärään (n = 12 lehteä).

Tilajamäärät ja tilaushinnat

Pääosin Kultin jäsenlehdet ovat tilajamääriltään pieniä. Noin puolella lehdistä on enintään 700 tilaajaa. Yhdeksällä lehdellä kymmenestä on tilaajia enintään 4 200. Viidellä lehdellä on yli 6 300 tilaajaa, yhdellä lehdellä 20 000 ja yhdellä yli 30 000. Kysymykseen vastasi 61 lehteä.

Taulukko 4. Lehtien tilajamäärät.

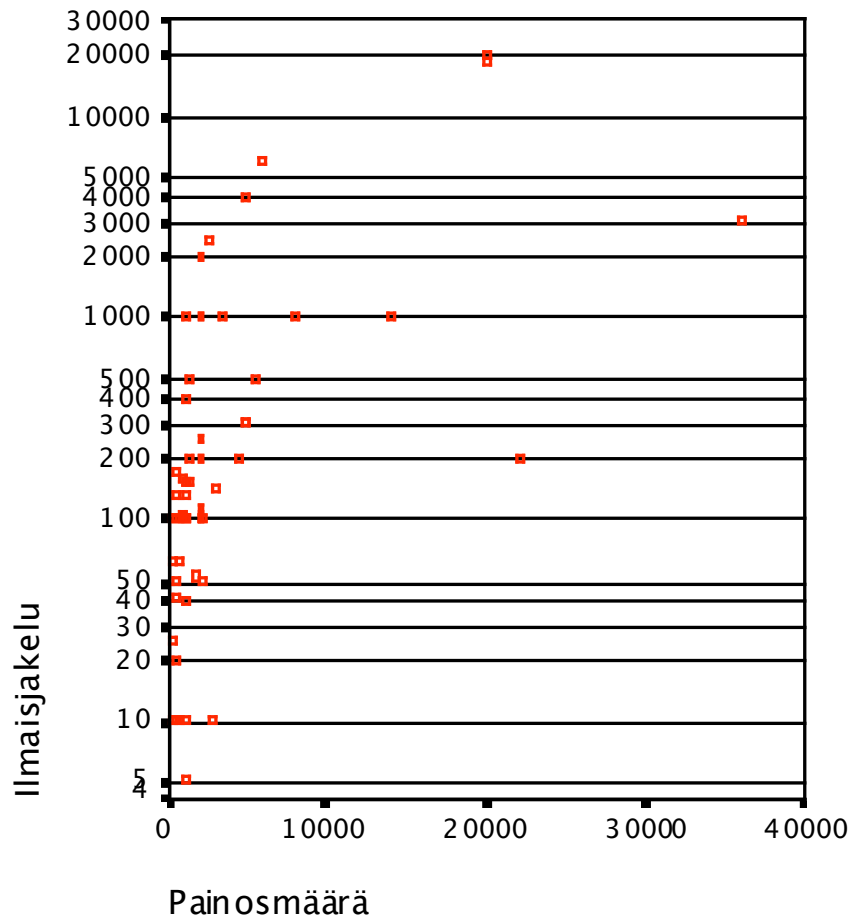
Tilajamäärät	Lehtiä	%
0–700	31	50,8
700–4 200	25	40,1
4 200–32 500	5	8,1
Yhteensä	61	100,0
n = 61		

Lehtien vuositilaushinnat vaihtelevat 5 eurosta 68 euroon. Puolella lehdistä tilaushinta on 24 euroa tai vähemmän.

Irtonumeromyynnit ja -hinnat sekä ilmaisjakelu

Irtonumeroiden myyntimäärät vaihtelevat nolasta hieman alle 2 000 kappaleeseen. Suurin piirtein puolella lehdistä irtonumeroiden myynti on vain alle 20 kpl julkaistua lehden numeroa kohden. Irtonumerohinnat vaihtelevat kahdesta 12:een euroa. Keskimääräinen irtonumerohinta on 5,9 euroa (n = 52). Irtonumeroita myydään eri paikoissa riippuen siitä, miten lehdet ovat niistä sopineet. Yksittäisistä myyntipaikoista yleisin on Akateeminen kirjakauppa.

Ilmaisjakelumääristä antoi vastauksen 55 lehteä. Vaihtelu on suurta, koska joitakin erittäin suurilevikkisiä lehtiä jaetaan lähes tai kokonaan ilmaiseksi kymmenintuhansin kappalein. Jos jätetään nämä pois, niin keskimäärä on 100–150 lehteä.

Kuvio 3. Painosmäärän ja ilmaisjakelun suhde (ilmaisjakelun määrää kuvaava pysty akseli logaritminen).

Nettijulkaiseminen

Kyselyyn vastanneista lehdistä 60 % julkaistaan osittain internetissä. Hieman vajaata viidennestä ei julkaista internetissä lainkaan. Sekä internetissä että paperiversiona lehteään julkaisee 13,3 % ja pelkkiä verkkolehtiä on kysymykseen vastanneista kolme kappaletta.

Taulukko 5. Lehdet netissä.

	Lehtiä	%
Ei julkaista netissä	14	18,7
Osittain	40	53,3
Kokonaan	10	13,3
Vain netissä	3	4,0
Yhteensä	67	100,0
n = 67		

Taloushallinnon kulut

Kysymykseen taloushallinnon kuluista vastasi 44 lehteä. Keskimäärin lehdet maksavat taloushallinnon hoitamisesta noin 2 200 euroa vuodessa. Hajonta on kuitenkin suuri, nolasta 15 000:een euroa.

Taulukko 6. Taloushallinnon kulut

Kulut	Lehtiä	%
0–950	10	22,7
1 000–1 800	6	13,6
2 000–4 000	12	27,3
7 000–15 000	3	6,8
Yhteensä	44	100,0
n = 44		

Vuosituotot

Kysymykseen lehden tuotoista vastasi vain 25 lehteä. Näiden vuosituotot jakaantuvat eri suuruusluokkiin taulukon 7 mukaisesti.

Taulukko 7. Lehden vuosituotot.

Tuotot euroa	Lehtiä	%
Alle 6 500	8	32,0
6 500–20 000	8	32,0
Yli 20 000	9	36,0
Yhteensä	25	100,0
n = 25		

Lehden saamat tuet

Lehdet eivät juuri halua vastata kysymyksiin taloudellisesta tilanteesta tai saamistaan tuista. Edunvalvonnan kannalta olisi kuitenkin tärkeää tarkastella millä perusteilla erilaisia yhteiskunnan tukia myönnetään. Taulukosta 8 voidaan nähdä tukien jakautuminen lehtien määrän perusteella. Jos vastanneet jaetaan kolmeen yhtä suureen ryhmään, tuet jakaantuvat taulukon 8 euromäärien perusteella. Kolmasosa saa alle 4 000 euroa, kolmasosa alle 10 500 euroa, mutta enemmän kuin 4 000 euroa ja loppukolmannes saa tukea jotakin 10 500 ja 44 000 euron väliltä.

Taulukko 8. Lehtien saamat tuet.

Tuki euroa	Lehtiä	%
0–4 000	7	33,3
4 000–10 500	7	33,3
10 500–44 000	7	33,3
Yhteensä	21	99,9 %
n = 21		

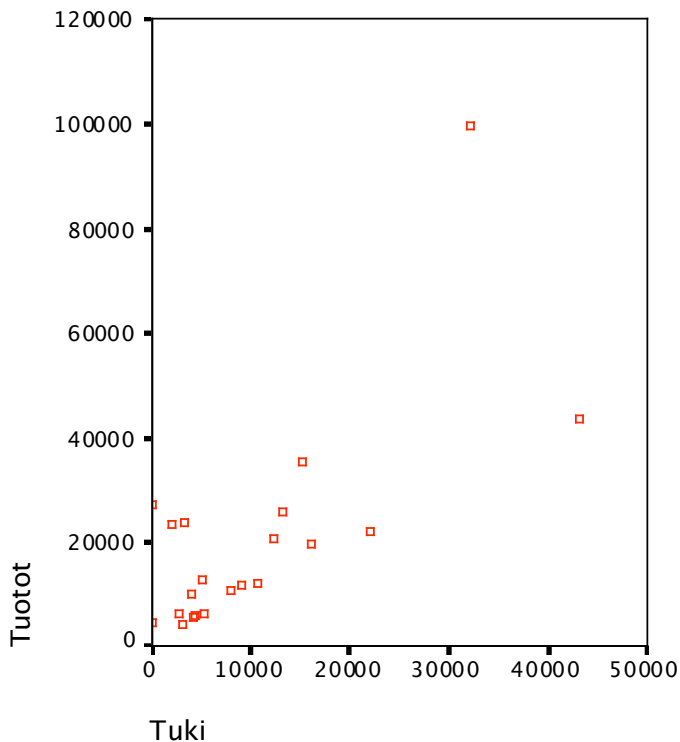
Lehtien saamien tukien määrä ja lehtien tulot korreloivat keskenään, mutta kuitenkin tuet ja lehden levikki (tai tilaajamäärä) eivät. Tätä on havainnollistettu taulukossa 9 sekä kuvioissa 4–11. Näyttää siltä, että tukien suuruuteen vaikuttaa enemmän lehden vuosibudjetti kuin tilaajamäärä tai painosmäärä. Levikiltään ja tilaajamäärältään pieni lehti saattaisi tämän selvityksen mukaan saada tukea samankokoista lehteä enemmän, mikäli se käyttää lehden tekemiseen toista enemmän rahaa, vaikka tässä ei voida arvioida muita vaikuttavia tekijöitä.

Taulukko 9. Lehden vuosituotot ja lehden saamat tuet, korrelaatio.

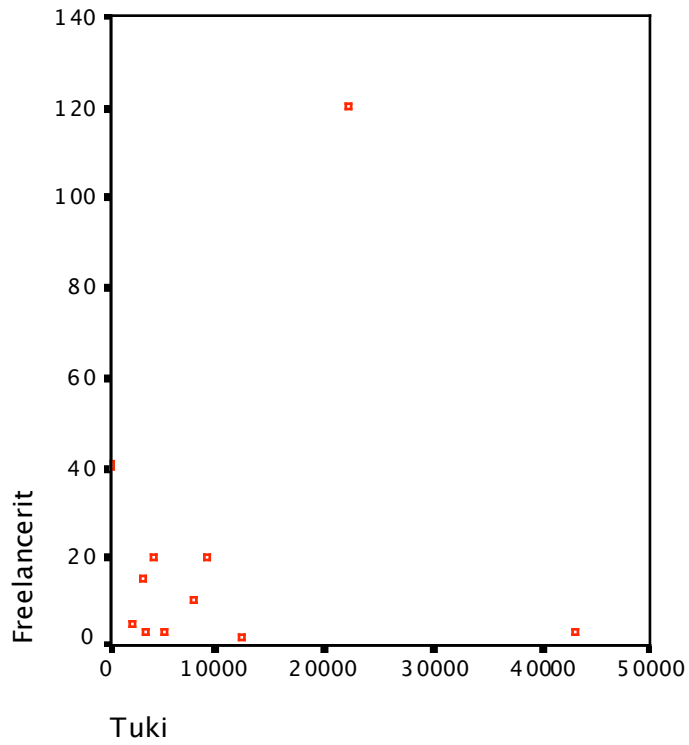
Correlations

		TUKI	TUOTOT
TUKI	Pearson Correlation	1	,707
	Sig. (2-tailed)	,	,000
	N	21	21
TUOTOT	Pearson Correlation	,707	1
	Sig. (2-tailed)	,000	,
	N	21	25

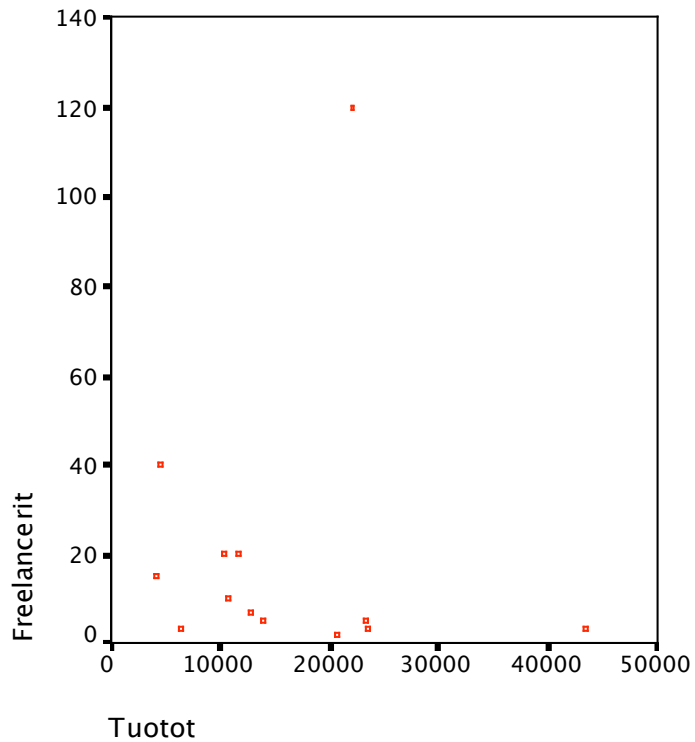
** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

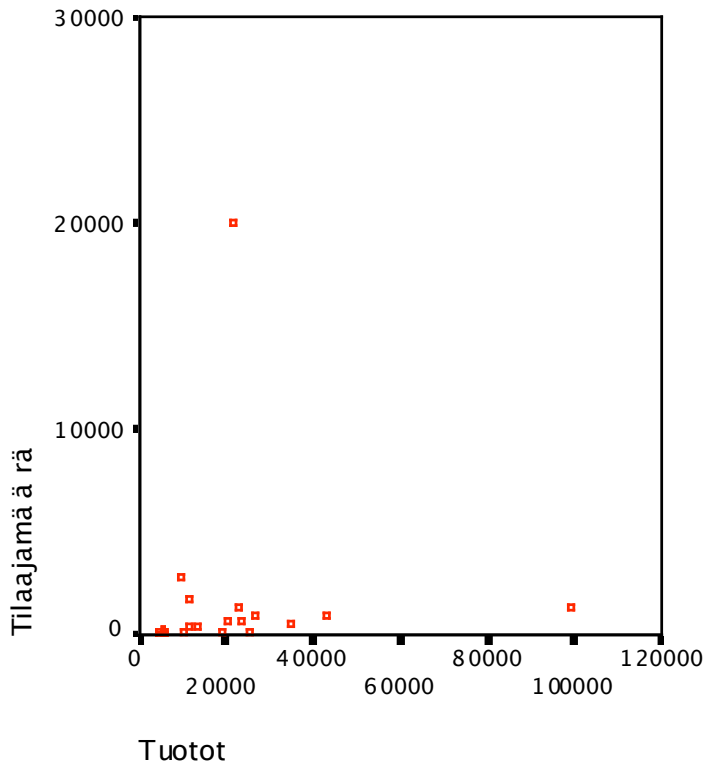
Kuvio 4. Lehden saamat tuet ja lehden vuosituotot (n = 21 lehteä).

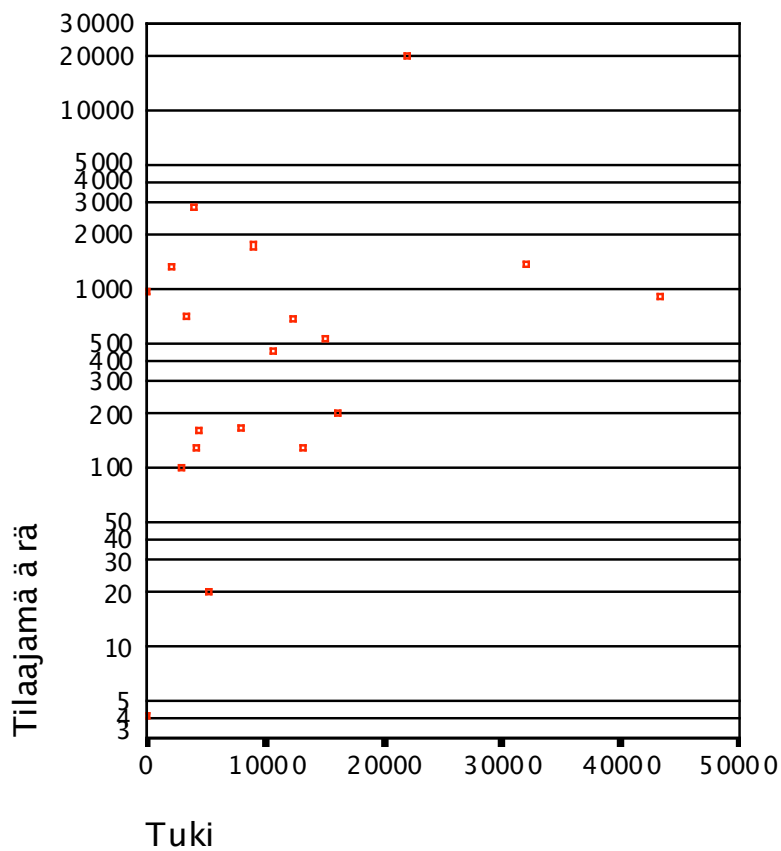
Kuvio 5. Lehden saama tuki ja freelancerit (n = 11 lehteä).

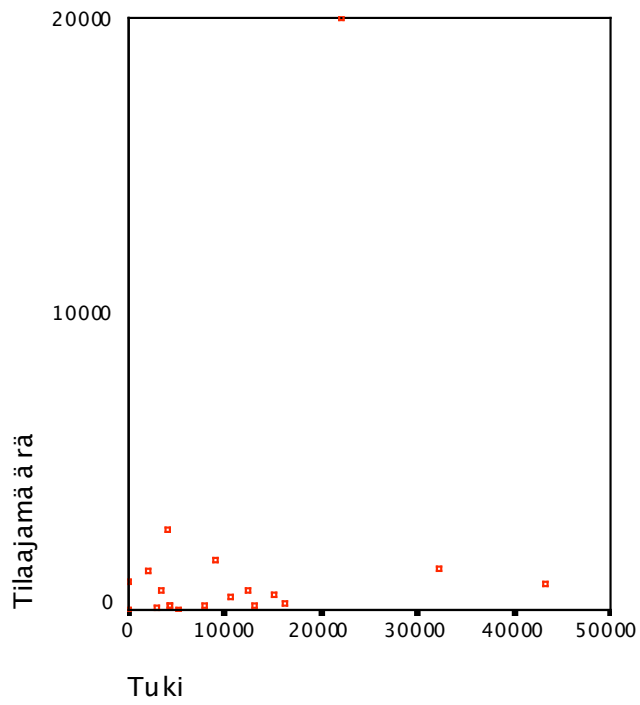
Kuvio 6. Lehden käyttämät freelancerit ja lehden tuotot (n = 13 lehteä).

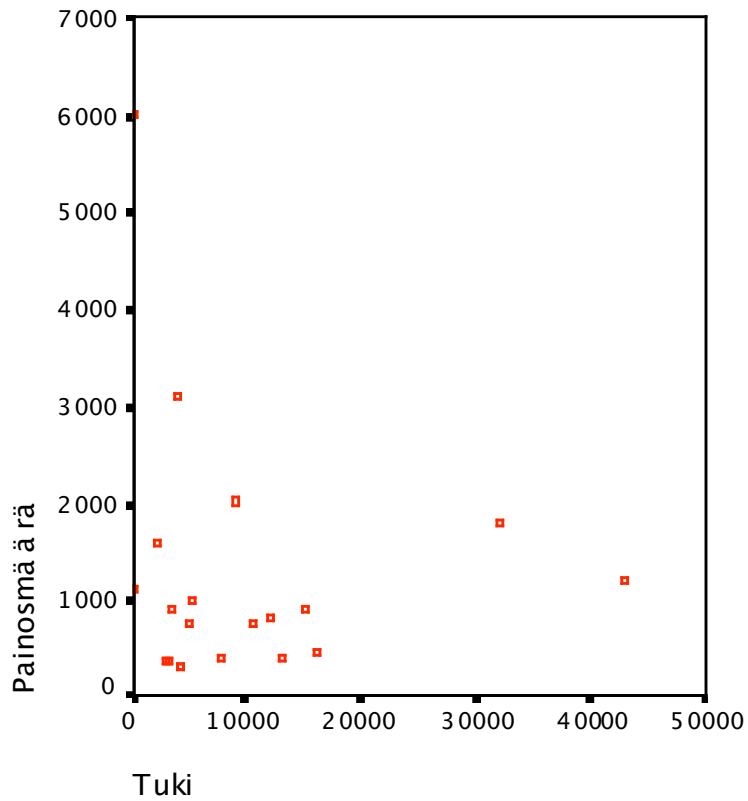
Kuvio 7. Lehden tilaajamäärä ja lehden vuosituotto (22 lehteä).

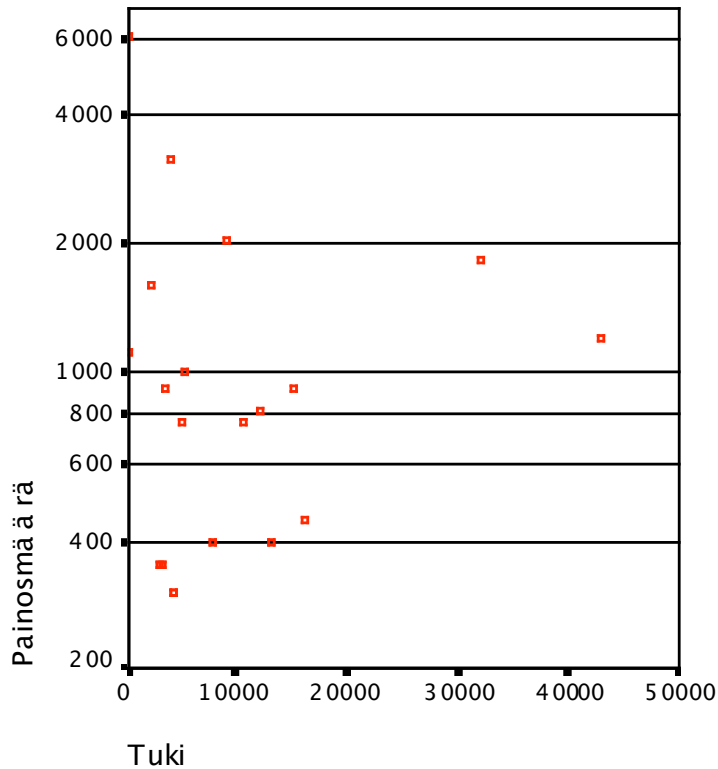
Kuvio 8. Lehden tilaajamäärä ja lehden saama tuki (19 lehteä). Tilaaajamäärää osoittava pystyakseli esitetty logaritmisesti.

Kuvio 9. Lehden tilaajamäärä ja lehden saama tuki (19 lehteä). Tilaajamäärä esitetty lineaarisesti.

Kuvio 10. Lehden painosmäärä ja tuki.

Kuvio 11. Lehden painosmäärä ja tuki. Painosmäärät logaritmisesti esitettynä.

Lopuksi

Kulttuuri-, mielipide- ja tiedelehtien liitto ry:n jäsenlehdet toimivat suurelta osalta vapaaehtoisvoimin. Kultin lehtien tekemiseen osallistuu ainakin tuhat ihmistä vuodessa. Kustantajat ovat yleensä rekisteröityjä yhdistyksiä.

Melkein kaikki lehdet ilmestyvät neljä tai kuusi kertaa vuodessa. Painosmäärä on pääosin alle 3 000 kappaletta yhtä lehden numeroa kohden. Lähes neljä viidestä lehdestä julkaisee tekstejään internetissä joko kokonaan tai osittain.

Tukien suhteen lehdet ovatkin kovin erilaisia. Tilaaja- tai painosmäärällä ei tämän kyselyn perusteella näyttäisi olevan yhteyttä lehden saamaan tukeen.